

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Anden behandling af lovforslag nr. L 65:

Forslag til lov om ændring af realkreditlov. (Adgang til at optage ansvarlig indskudskapital, ophævelse af tolagsbelåningen, konkurs- og tavshedspligtsbestemmelser m.v.).

Af boligministeren (Svend Erik Hovmand).
(Fremsat 23/10 91. Første behandling 31/10 91. Betænkning 12/12 91).

Der var stillet 12 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Kirsten Jacobsen (FP):

Det er ærlig talt bemærkelsesværdigt, at ingen af de andre ordførere, som kommer før Fremskridtspartiet i rækken, ønsker at sige noget i anledning af de ændringsforslag, der er stillet til dette lovforslag.

Man kan måske forstå, at Socialdemokratiet ønsker at holde en lav profil, når man stiller ændringsforslag, som skal give Folketinget ret til at få de oplysninger, som ministeren vil fragte det. Det kan man jo nok forstå, når Socialdemokratiet i øvrigt er enig med ministeren i hans forslag.

Man kan måske også godt forstå, at Socialdemokratiet ønsker at holde en lav profil, når det drejer sig om at finde ud af, hvem der egentlig er parter i dette her. Hvem er parter i et retsforhold? I forbindelse med realkreditloven vil det fremover være sådan, at parterne er Finanstilsynet og kreditforeningen. De, der har lånt pengene, og de, der egentlig ejer kre-

ditforeningen, har ikke noget at gøre dér. Al tidlig indblanding skal stoppes, og det ønsker man ikke at sige noget til.

Det er da også bemærkelsesværdigt, at man heller ikke ønsker at sige noget til det ændringsforslag, der går ud på at sætte en grænse for, hvor længe et institut kan være i underdækning.

Man kan også undre sig over, at regeringspartierne og Socialdemokratiet virkelig tror, at de ved at blive siddende nede i salen og lade være med at tage ordet kan få dette her til at glide, som var det smurt i olie. Men jeg tror faktisk, jeg er nødt til at bedrøve både regeringspartierne og Socialdemokratiet med at sige, at der faktisk er andre end Fremskridtspartiet, der har fundet ud af, hvad dette forslag i virkeligheden går ud på. Det går jo ikke ud på, som der står i det, bare at optage ansvarlig indskudskapital.

Som Fremskridtspartiet har skrevet i betænkningens bidraget, ville vi gerne medvirke til det, hvis det var det, det drejede sig om, og hvis man også sørgede for, at den måde, kapitalen blev optaget på, var en for samfundet almindelig måde. Og når det handler om ansvarlig indskudskapital, oven i købet i foretagender, som nu skal være aktieselskaber, er det Københavns Fondsbørs.

Men det er der ikke tale om her, og det er der heller ingen der ønsker at tale om. Der er ingen, der ønsker at tale om, at det i bund og grund her drejer sig om at kunne tilføre Kreditforeningen Danmark Lønmodtagernes Dyrstidsfonds penge eller andre fondspenge til underrente. Det vil sige, at man skal ud at risikere sine penge to gange. Først skal man risikere dem ved, at de bliver placeret til underrente og til overrisikodækning, hvis man kan kalde det sådan. Dernæst skal man risikere den uansvarlige udlånspolitik, som disse realkreditinstitutter indtil nu har stået for. Det er der heller ikke nogen der ønsker at sige noget om.

Men jeg synes, det er beskæmmende for et parlament at vedtage et forslag, som går ud på at fratage parlamentets medlemmer indsigt i det område, de er sat til at lovgive om. Jeg kan godt forstå, at det må have været irriterende for boligministeren og for kreditforeningens ledelse, at der var nogle folketingsmedlemmer, som var så nysgerrige, at de gerne ville vide, hvad det var, det udvalg beskæftigede sig med,

[Kirsten Jacobsen]

og hvordan den lovgivning blev forvaltet. Det kan jeg godt forstå, men det synes jeg ærlig talt er et hensyn, som vejer mindre end hensynet til de flere millioner lånere, som herefter må konstatere, at man i en liberal regering ønsker, at alting skal foregå under gulvtæpperne, at al indblanding, selv fra parlamentets side, skal undgås, og at man lovgiver sig ud af problemet, når det ikke kan opnås på anden måde. Man gør det oven i købet med henvisning til et EF-direktiv – vel vidende, at andre landes parlamenter i kraft af deres forfatning har ret til at modtage den slags oplysninger.

I realiteten betyder dette hemmelighedskræmmeri, at hvis jeg ønsker indsigt i de områder, jeg ikke hidtil har haft indsigt i, skal jeg skaffe mig nogle forbundsfæller i parlamentet i England, hvor Kreditforeningen Danmark har en afdeling, eller i det franske parlament, og så kan de med henvisning til EF-bestemmelser få oplysning om danske låneforhold. Det er så grotesk, at man ikke forstår, at et dansk parlament vil vedtage et forslag, som fratager parlamentets egne medlemmer indsigt i lovstoffet. Jeg forstår det ikke, og jeg forstår ikke Socialdemokratiets moral.

Boligministeren (Svend Erik Hovmand):

Nu ved alle, at fru Kirsten Jacobsen har et stærkt engagement – og jeg kan vist med nogen ret også sige et stærkt temperament – i denne sag. Men efter at have læst betækningsbidraget og lagt øre til, hvad der er sagt både under førstebehandlingen og nu gentaget her for et øjeblik siden, må jeg sige, at temperamentet langt overstiger engagementet. Men det bliver påstandene jo ikke rigtigere af, tværtimod.

Jeg er nødsaget til at sige stille og roligt til Folketingets medlemmer, at hvis man engagerer sig i de ca. 30 spørgsmålsbesvarelser, som er afgivet under udvalgsbehandlingen, vil man se, at der ikke er grundlag for alle de påstande, som fru Kirsten Jacobsen fremsætter under førstebehandlingen og i betænkningen, og som nu gentages her i dag. Det, vi vedtager ved andenbehandlingen i dag, oven i købet med meget stor tilslutning fra Folketingets medlemmer at dømme efter betænkningen, er såmænd præcis det samme, som allerede i et helt år har været gældende for den øvrige del af det finansielle marked, både når det gælder tavshedsbestemmelser, og i vid udstrækning i øvrigt også når det gælder kapitaltilførsel.

Der er altså først og fremmest tale om en ligestilling. Nu ved jeg godt, at vi har fået et nyt makkerpar i dansk politik, bestående af SF og Fremskridtspartiet, men selv om man er modstander af udviklingen i EF, behøver man altså ikke at modarbejde en retfærdig ligestilling på det finansielle marked i Danmark. Allerede i foråret 1990 vedtog Folketinget de offentlighedsregler, som trådte i kraft for banker og sparekasser for et år siden, og jeg bebudede kort tid efter, altså i foråret 1991, at jeg ville komme med dette forslag om ligestilling. Så ingen kan altså påstå, at det ikke er sket i fuld åbenhed og med en helt naturlig begrundelse.

Jeg har i øvrigt også svært ved at se logikken i, at der skal gælde særlige beskyttelsesregler, særlige kundebeskyttelsesregler for lånerne i banker og sparekasser, som ikke skal gælde for de kunder, der optager lån i realkredit. Selv om man ikke sætter navn på, betyder det jo ikke, at Folketinget holdes udenfor, eller at man er overladt til parlamentariske kommissioner. Nøjagtigt som det gælder banker og sparekasser, vil det i fremtiden med dette forslags vedtagelse også gælde for realkreditområdet, nemlig at Folketinget kan få den nødvendige information i anonymiseret form både generelt og mere konkret, således som det i øvrigt også fremgår af Justitsministeriets besvarelse over for udvalget. Heri er intet nyt, og det ved Folketingets Boligudvalg og ikke mindst udvalgets næstformand selvfølgelig udmærket.

Af svarene fremgår i øvrigt også, at man i en række andre lande er i fuld gang med tilsvarende lovgivning om 2. samordningsdirektiv – det gælder England, det gælder Grækenland, det gælder Belgien, og det gælder bl.a. også Tyskland – at vi allerede på en række områder har gennemført en øget kontrol med institutternes virksomhed, en øget konkurrence institutterne imellem og en større administrativ ansvarlighed, som forudsat af statsministeren allerede for næsten halvandet år siden. Det ved både offentligheden, Folketinget og fru Kirsten Jacobsen såmænd også godt.

Jeg skal derfor ikke trætte Folketinget yderligere med at gentage de mange oplysninger, som Folketinget, offentligheden og Boligudvalget for længst er gjort bekendt med, og jeg gør mig såmænd heller ingen større forventninger om at kunne engagere fru Kirsten Jacobsen i disse facts. Jeg er overbevist om, at fru

[Bolligministeren]

Kirsten Jacobsen alligevel vil gentage sine påstande, som vi nu har hørt så mange gange før, og som vi jo sikkert også skal høre igen ved tredje behandling i en formentlig endnu mere temperamentsfuld tale.

Men uanset dette vil jeg anbefale Folketinget, at man med dette lovforslag realiserer det EF-direktiv, som for længst er vedtaget, og som sikrer lige vilkår for lånerne, hvad enten de går ind i deres bank, i deres sparekasse eller i realkreditinstituttet.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil da meget gerne medgive boligministeren, at jeg har et stærkt engagement i denne sag, men det tror jeg skyldes, at regeringen og Boligministeriet har haft et så svagt engagement i denne sag. At mit temperament efterhånden er steget, skyldes den samme svage interesse fra regeringens side, det samme hykleri over for det, man selv lover. Jeg henviser til det bilag, som er optrykt i betænkningen, hvori statsministeren i august måned sidste år i en pressemeddelelse, efter at alle skandalerne er oprullet, siger, at regeringen vil undersøge, hvordan låntagerne sikres større indsigt med og indflydelse på institutternes drift. Det er det modsatte, der sker.

Må jeg ikke godt sige, at det er notorisk forkert, når boligministeren siger, at der skal herse ligestilling på alle områder af det finansielle marked. Der er ikke ligestilling. Der er forskel på, om man er bank eller sparekasse og ikke er underlagt nogen begrænsninger i låneudmålingen, hvor man kan låne ud til, hvad man vil, og skal stå til ansvar over for sin bestyrelse, eller det drejer sig om en finansiell virksomhed som en kreditforening, som er underlagt en bestemt lov, nemlig realkreditloven, og de deri anførte lånegrænser. Hvordan skal det være muligt for dette Folketing at kontrollere, at disse lånegrænser ikke bare bliver gjort illusoriske, som de har været de fem foregående år, hvis man ikke kan få nogen som helst oplysninger?

At man kan få summariske oplysninger, det hjælper ikke. Hvordan i alverden skulle man have afsløret marken ovre i Århus, hvis det ikke var, fordi man kunne få konkrete oplysninger? Og det skyldes hensynet til alle dem, der risikerer deres penge, nemlig kreditforeningens lånerne.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Boligministeren gjorde i sit svar meget ud af at sige noget om, at der måtte være lige vilkår mellem realkredit og så banker og sparekasser, og det viser i hvert fald, at boligministeren ikke har forstået ret meget af den kritik og de synspunkter, bl.a. vi har gjort gældende i denne sag.

Udgangspunktet for os har hele tiden været, at realkredit er noget andet end banker og sparekasser. Vi mener faktisk, det er noget bedre end banker og sparekasser i og med, at man dér har et demokratisk kreditformidlings-system baseret på den andelsbevægelse, også boligministerens parti er en del af. Det er en af grundene til, at vi gerne har villet fastholde de gode traditioner omkring realkredit, og derfor accepterede vi ikke den sammenligning, som ministeren kom med: at fordi banker og sparekasser har en bestemt lovgivning, skal der være såkaldt lighed mellem realkredit og banker og sparekasser.

Vi mener, det er vigtigt at holde fast i de demokratiske traditioner, der er omkring realkredit. Jeg ved godt, at det er svært i øjeblikket, og at den nye realkreditlov i høj grad gør, at det bliver vanskeligt at fastholde disse traditioner, men vi mener alligevel, det er vigtigt, og vi vil slås for det. Det er også grunden til, at vi godt vil slås for, at man her i Folketinget kan beskæftige sig med realkredit. For vores skyld kunne man også godt beskæftige sig med banker og sparekasser, det er ikke det, men vi vil godt holde fast i muligheden for, at de demokratiske traditioner, der er omkring realkredit, kan fastholdes.

Derfor holder ministerens sammenligning efter vores opfattelse overhovedet ikke, og når vi slås så meget for det her, så har det ikke noget at gøre med, at det er et EF-direktiv; det har sammenhæng med, at vi ønsker at kæmpe for de demokratiske traditioner, der trods alt har været i realkredit.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg kan forstå på boligministeren, at det, der gjorde boligministeren mest ondt i denne sag, var det, boligministeren kaldte »den nye alliance i dansk politik« mellem Fremskridtspar-

[Klm Behnke]

tiet og SF. Hvis alliancer kan føre til noget fornuftigt, håber jeg, boligministeren er enig i, at det sådan set er ligegyldigt, hvem disse alliancer bliver indgået mellem, og særlig i denne sag, hvor der jo nærmest er kødannelse omkring midten i dansk politik for at stå sammen om de solide danske institutioner, uanset hvor uvederhæftigt det er, det, der foregår dér, er vi altså glade for at kunne være nogle, der kan være den lille dreng i »Kejserens nye klæder«, og den opgave påtager vi os gerne i Fremskridtspartiet.

Boligministeren fortalte for lidt siden i sit indlæg, at det fortsat vil være sådan, at Folketingets Boligudvalg kan få oplysninger om de enkelte realkreditinstitutter. Så er jeg nødt til at spørge boligministeren – for dér er vi jo ovre i pkt. 37, altså til § 98: Hvilket af de tolv punkter er det, der tilsikrer Folketingets Boligudvalg mulighed for at få de oplysninger? Det må vi kunne få svar på, inden vi skal til afstemning om disse ting.

Derudover vil jeg også gerne have oplyst følgende fra ministeren: Når ministeren fortæller, at disse EF-regler også er ved at blive implementeret i andre EF-landes lovgivning, vil ministeren så være venlig at fortælle, hvor mange andre lande der er lige så langt fremme, som vi er i øjeblikket, nemlig at de skal til at stemme? Eller er der måske ligefrem nogle af de andre lande, der allerede har implementeret det i deres lovgivning? Det må vi også kunne få svar på, når ministeren kommer med påstanden fra talerstolen.

Men det væsentligste er at få at vide, hvilket af de tolv punkter det er, der giver Folketingets Boligudvalg mulighed for at få disse oplysninger. Vi ved jo, at punkt 4 gør, at f.eks. et medlem af parlamentet i England kan få oplysninger om danske realkreditinstitutter, men hvor kan danske folketingsmedlemmer få deres oplysninger?

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu er det jo tilladt for ministre at lade være med at svare, og somme tider er der meget mere svar i det.

Jeg vil alligevel spørge boligministeren – jeg synes faktisk, han skylder Tinget et svar: Er det ikke korrekt, at der intet som helst er til hinder for, at vi stille og roligt kunne vente

mindst et år med at gennemføre disse fortrolighedsbestemmelser? Og synes ministeren ikke, at det er urimeligt at jage dem igennem og være fortrop i EF i hemmelighedskræmmeriet, når ministeren ikke engang har forelagt Folketingets Boligudvalg opfølgningen af den ekstraordinære revision, som blev sat i gang i forbindelse med alle de skandaler, der skete i kreditforeningerne? På trods af at vi ikke har set opfølgningen, på trods af at vi ikke har fået at vide, om initiativerne, eller hvad katten det er, man kalder det, har hjulpet, fratages vi al indsigt i dette område i tiden fremover.

Jeg er frygtelig ked af, at det er ét nysgerrigt folketingsmedlem, som skal være årsag til, at 178, som ikke er nysgerrige, men som burde være nysgerrige, ikke længere kan få nogen oplysninger. Hvis de 178 medlemmer havde været lige så nysgerrige som det 179. medlem, kunne det være, at afstemningen her i salen havde set helt anderledes ud, og så havde deres viden været helt anderledes end det, den er i dag. Så ville man som parlamentsmedlem være blevet beskæmmet over at skulle stemme for en lov, der fratog én muligheden for at få indsigt i det område, man var sat til at lovgive på.

Jeg vil gerne have svar på dette spørgsmål, og hvis ikke boligministeren svarer på, om vi stille og roligt kunne have ventet mindst et år, vil jeg tage det som udtryk for, at det kunne vi.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 8 stemte for, 105 imod; 10 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 8 stemte for, 110 imod; 10 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3 og 4
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 og 6
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7
forkastedes, idet 19 stemte for, 112 imod.

Ændringsforslag nr. 8

forkastedes, idet 19 stemte for, 111 imod.

Ændringsforslag nr. 9

forkastedes, idet 26 stemte for, 105 imod.

Ændringsforslag nr. 10

forkastedes, idet 8 stemte for, 112 imod; 11 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 11

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12

forkastedes, idet 19 stemte for, 114 imod.

§ 1 med de foretagne ændringer og §§ 2 og 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

22) Anden behandling af lovforslag nr. L 122:

Forslag til lov om ændring af lov om lejeregulering i erhvervslokaler m.v., lov om leje og lov om retsafgifter. (Erhvervslejemål).

Af boligministeren (Svend Erik Hovmand).

(Fremsat 22/11 91. Første behandling 5/12 91. Betænkning 13/12 91).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling**Pia Gjellerup (S):**

Jeg redegjorde meget tydeligt ved førstebehandling for, hvad der ville være et kardinalpunkt for Socialdemokratiet ved bedømmelsen af dette forslag. Vi meddelte, at det ville være afgørende for os, om vi vil kunne fastholde, at det er markedet, der som udgangspunkt fastlægger, hvad det er for et lejeniveau, vi skal køre med.

Det var der imidlertid i boligministerens lovforslag forslag der ville indskrænke ved at indføre noget, man har kaldt noget meget nydeligt, nemlig aftalefrihed. Dette begreb er med de ændringsforslag, der er stillet af Det Radikale Venstre, ikke med i forslaget mere; et ændringsforslag, som De Radikale stiller, opfylder til gengæld det, der er væsentligt, når et marked skal fungere, nemlig at der er gennemsigthed. Derfor er det et ændringsforslag, som vi fra Socialdemokratiets side i høj grad kan støtte.

Derudover er der et ændringsforslag, som strammer op i forhold til de situationer, hvor der er særlige indretninger, og det er en opstramning, som vi synes er glimrende.

Endelig er der et ændringsforslag af boligministeren, som vi ønsker at stemme imod. Det er et ændringsforslag, som indebærer, at de erhvervslejemål, som det er tanken at man kan omdanne til beboelseslejemål, ikke mere skal være omfattet af kapitel 7 i lejeloven. Det mener vi er forkert. Vi mener, at de fortsat skal være omfattet, og derfor vil vi stemme imod det ændringsforslag, som boligministeren har stillet.

Samlet gjorde vi også rede for under førstebehandlingen, at hvis der kom sådanne justeringer af lovforslaget i forbindelse med udvalgsbehandlingen, ville vi være indstillet på at færdiggøre forslaget inden jul af hensyn til de mange, der længe har ventet på en afklaring på området.

Når vi kan det, selv om det har givet anledning til en meget kort debat og en meget kort udvalgsbehandling, skyldes det – hvad vi har lagt afgørende vægt på – at der i meget høj grad er opnået enighed parterne imellem, og så har parterne krav på, at enigheden også giver sig udslag i en behandling, der er hurtig i Folketinget.

Med de ændringsforslag, som vi kan støtte, har lovforslaget fået en sådan karakter, at vi